

Θεολογικό άρθρο: **Μητροπολίτης Νικόλαος "Οικονομική κρίση"**

Σπάτα, Οκτώβριος 2011

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 63η της Ιεράς Μητρόπολης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Προς τούς ευσεβείς χριστιανούς της καθ' ημάς Ιεράς Μητροπόλεως, Αγαπητοί μου αδελφοί,

Η χάρις και η ευλογία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού εύχομαι να σκεπάζει όλους σας, την κοινωνία, το έθνος και την Εκκλησία μας.

Σκέφθηκα πολύ για να συντάξω αυτή την εγκύκλιο και να την απευθύνω στην αγάπη σας. Μέχρι την τελευταία στιγμή δεν ήμουν σίγουρος αν έπρεπε να το κάνω. Τις τελευταίες όμως μέρες, μέσα στην κατάσταση του γενικευμένου πανικού που επικρατεί στην πατρίδα μας, των σπασμωδικών αποφάσεων των υπευθύνων διαχειριστών της ζωής και του μέλλοντος μας, την επαναλαμβανόμενη εναλλαγή υποσχέσεων και διαψεύσεων που έχουν τραυματίσει το ηθικό και την αξιοπρέπεια μας, τον καταγισμό των χωρίς τέλος φορολογικών επιβαρύνσεων, δέχθηκα σωρεία τηλεφωνημάτων και μηνυμάτων πολιτών της περιοχής μας που ζητούν απεγνωσμένα μια παρέμβαση και κάποια συμπαράσταση στο οικονομικό τους αδιέξοδο και δράμα. Οι μισθοί και οι συντάξεις περικόπηκαν, αρκετοί απολύθηκαν, οι άνεργοι πληθύνονται, πολλοί στέγνωσαν οικονομικά. Και ξαφνικά μας ζητείται απειλητικά και εκβιαστικά να πληρώσουμε επί πλέον φόρο για το σπίτι που μένουμε σαν να είναι το κράτος πλέον φτωχότερο από τους φτωχούς. Φτάσαμε, αντί τα έξοδά μας να γίνονται για το φαγητό, το σπίτι και τις ανάγκες μας, ότι ξοδεύουμε να πηγαίνει σε δύο φοβερές λέξεις: σε φόρους και σε χρέη.

Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς το αίσθημα πνιγμού που διακατέχει ίσως και την

πλειοψηφία των συμπολιτών μας, σίγουρα και αρκετούς από μάρς. Ποιος μπορούσε να φανταστεί ότι ο υπέροχος και υπερήφανος λαός μας θα έφτανε σε αυτό το κατάντημα; Να έχει δώσει και την τελευταία σταγόνα του ιδρώτα του, του κόπου του, της αξίας του, και παρά ταύτα να έχουμε ως λαός διασυρθεί παγκοσμίως; και τώρα χωρίς καμία ελπίδα και εγγύηση να διεκδικεί το κράτος μας πιεστικά τα δάκρυα και το αίμα μας.

Είναι αυτονόητο ότι δεν αντέχουμε άλλο. Δεν είναι υπερβολή αυτό. Πρέπει όμως να το πούμε. Να το φωνάξουμε στα αυτιά των αρμοδίων: «Ως εδώ! Δεν μπορούμε άλλο. Βρέστε άλλες λύσεις. Ίσως πιο δύσκολες, άλλα πιο αποδοτικές, πιο έξυπνες και σίγουρα πιο ανθρώπινες. Αν δεν μπορείτε, ομολογήστε την αδυναμία σας. Δεν είναι ντροπή να μην μπορεί κανείς. Είναι όμως απαράδεκτο να επιμένει στην ευθύνη της γενικευμένης καταστροφής μας. Μας φτιάξατε ένα κράτος που προσφέρει στον λαό πολύ λιγότερα από όσα του απαιτεί. Πρέπει να το καταλάβετε, δεν είστε μόνο οφειλέτες στους δανειστές σας, είστε οφειλέτες και στον λαό που ταχθήκατε να υπηρετείτε. Αφού δεν καταφέρνετε την εθνική σωτηρία μέσα από πολιτική συνεργασία, αυτή θα προκύψει αναγκαστικά μέσα από λαϊκή απαίτηση και πρωτοβουλία».

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Ήρθε η ώρα που πρέπει ο λαός να δείξει το διαμέτρημα της δύναμής του, να κάνει γνωστά τα όρια του. Ήρθε η ώρα όλοι μαζί να πάρουμε στα χέρια μας τις τύχες μας. Όσο παραμένουμε αδρανείς, όσο μένουμε υποτελείς σε εσφαλμένες ή αβάσταχτες επιλογές, τόσο καθιστούμε τον εαυτό μας συνυπεύθυνο στον αργό αλλά βέβαιο υπαρκτικό εκφυλισμό μας. Αν δεν ξυπνήσουμε, τελειώσαμε. Δεν θα υπάρχει συνέχεια!

Καιρός πλέον να ξεσηκωθούμε. Τα πάντα πρέπει να αλλάξουν. Και επειδή δεν θα τα αλλάξουν κάποιοι άλλοι, πρέπει να μπούμε στο παιχνίδι όλοι. Όποιος πονάει για την κατάσταση και αγαπάει την αλήθεια έχει θέση σε αυτή την αλλαγή. Κανείς δεν περισσεύει. Όλες οι ανατροπές, όλες οι μεγάλες αλλαγές έγιναν από ηρωικούς ανθρώπους, κυρίως νέους. Όχι από συμβιβασμένους ούτε από αγανακτισμένους, αλλά από υγιώς επαναστατημένους. Όλοι μαζί και πρέπει και μπορούμε και επιβάλλεται να αλλάξουμε με δική μας πρωτοβουλία το μέλλον μας. Όχι με βία, αλλά με δύναμη και αποφασιστικότητα. Όχι με μηδενιστικές επιλογές, αλλά με καθαρότητα, ηρωισμό και εξυπνάδα.

Σίγουρα και η δική μας ευθύνη ως λαού δεν είναι καθόλου μικρή. Συμφωνήσαμε με τις

μικρονοϊκές πολιτικές επιλογές και τις κάναμε συνήθειες και νοοτροπία μας. Η ανειλικρίνεια, ή αδιαφορία, το βόλεμα, το εύκολο κέρδος, η προσβολή των θεσμών, η ύβρις κατά της πίστης και παράδοσής μας, η ασέβεια κατά τού κράτους και των νόμων, οι αλόγιστες διεκδικήσεις αποτελέσαν κομμάτια της ζωής του νεοέλληνα που δεν μας τιμούν καθόλου. Δεν μας φτάνει μόνον οι άλλοι είτε αυτοί λέγονται κερδοσκόποι είτε ξένα συμφέροντα είτε πολιτικοί. Το δικό μας μερίδιο ευθύνης για το σημερινό μας κατάντημα δεν είναι ευκαταφρόνητο. Η λύση της μετάνοιας και αλλαγής είναι μονόδρομος. Τούς άλλους δεν μπορούμε να τούς αλλάξουμε. Τη δική μας όμως νοοτροπία και ζωή έχουμε και τη δυνατότητα και την ευθύνη να τις διορθώσουμε. Ας αρχίσει ως επανάσταση αυτή η αλλαγή από τους εαυτούς μας. Αυτό είναι το πιο ηρωικό.

Ομολογώ ότι και ως Εκκλησία μας κάναμε κομμάτι του καταρρέοντα κρατικού συστήματος. Γι' αυτό και συχνά μας παρερμηνεύει ο λαός. Αγκαλιάσαμε το κράτος, στηριχθήκαμε σε αυτό και τραυματίστηκε η βαθειά σχέση μας με τον λαό. Τον υπηρέτησαμε μεν ως πονεμένο και φτωχό, αλλά δεν τον αγκαλιάσαμε ως κομμάτι της υπόστασής μας. Τουλάχιστον δεν καταφέραμε να μας νοιώσει έτσι. Μολύνθηκε το γάλα της μάνας του, της Εκκλησίας, και απέστρεψε το πρόσωπό του από το στήθος της. Αυτό είναι ότι χειρότερο υπάρχει. Ο λαός είναι ότι ιερότερο έχουμε μετά τον Θεό και η Εκκλησία στη φύση της είναι η ανάσα του λαού. Αυτήν την ανάσα τελευταία στερηθήκαμε. Ήρθε η ώρα να ξαναρχίσει ο ζωτικός θηλασμός.

Δεν αμφισβητώ βέβαια ότι είμαστε και θύματα. Κάποιοι μας ξεγέλασαν. Κάποιοι διαχειρίστηκαν τα θέματά μας με ένοχη ανικανότητα. Κάποιοι μας διέσυραν διεθνώς και μας οδήγησαν στα στόματα των θηρίων αυτού του κόσμου είτε από επιπολαιότητα είτε ενδεχομένως και από ύποπτες σκοπιμότητες. Και να πού φτάσαμε! Ισοπεδωθήκαμε στο μηδέν της περιουσίας μας και στο τίποτα της αξιοπρέπειάς μας. Παρά ταύτα δεν ψάχνουμε για ενόχους. Τώρα επειγόμαστε για λύσεις. Λύσεις όμως που δεν πατάνε τον λαό, αλλά ανασταίνουν την τιμή του. Ήρθε η ώρα που θα πρέπει όσοι παίρνουν αποφάσεις να καταλάβουν τι συμβαίνει στα σπίτια, στους δρόμους, στα μαγαζιά και στην καθημερινότητα. Τι συμβαίνει στις ψυχές μας. Αυτό δεν θα το μάθουν από την τρόικα ούτε από τις μεταξύ τους διαβουλεύσεις. Θα το μάθουν από τον λαό. Πρέπει την φωνή μας να την ακούσουν. Δεν γίνεται αλλιώς.

Θα ήθελα λοιπόν να πω σε όσους δεν μπορούν να πληρώσουν την λεγόμενη «έκτακτη εισφορά ακινήτων» να μη φτάσουν σε απόγνωση. Να ξέρουν ότι θα βρεθούμε όλοι ενωμένοι στο πλευρό τους και θα φωνάξουμε μαζί: «Ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος». Ας καταλάβουν ότι δεν έχουμε. Δεν μπορούμε. Φτάσαμε στα όρια μας, αλλά αρνούμαστε να μας τελειώσουν. Αν αδρανήσουμε δεν θα το καταλάβουν. Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός προφήτευσε πριν από διακόσια πενήντα χρόνια λέγοντας: «Θα σας βάλουν βαρύ και δυσβάσταχτο φόρο ακόμη και στα παράθυρα και στα κοτέτσια, αλλά όμως δεν θα

προλάβουν». Πράγματι, δεν θα προλάβουν! Μη λυγίσετε μπροστά στην οικονομική χρεοκοπία. Αυτήν ήδη τη ζούμε. Αρνηθείτε τη χρεοκοπία της αξιοπρέπειας, της ιστορίας, της εθνικής συνείδησης. Αυτά μπορούμε και πρέπει να τα διεκδικήσουμε μέχρι τελευταίας ρανίδας. Έστω τώρα, την τελευταία στιγμή.

Τα Μεσόγεια και η Λαυρεωτική είναι μια ευλογημένη περιοχή που μέχρι πρότινος έσφυζε από ανάπτυξη και ευημερία. Τον τελευταίο όμως καιρό όλο και πληθαίνουν αυτοί που με απόγνωση στρέφονται στην Εκκλησία ή όπου βρουν, και εκλιπαρούν για συμπαράσταση και βοήθεια. Πολλοί έχουν λυγίσει, έχουν οικονομικά γονατίσει. Δεν μπορούν να θρέψουν τα παιδιά τους. Έχασαν τον ύπνο τους. Ζουν την απειλή του παρόντος και με τον φόβο του μέλλοντος. Έχουν ιδιοκτησίες, αλλά δεν έχουν χρήματα. Αυτοί πως θα πληρώσουν; Που να τα βρουν; Θα τούς πάρουν το σπίτι; Θα τούς κόψουν το ρεύμα; Είναι δυνατόν να βυθίσουν στο σκοτάδι την Κερατέα ή το Λαύριο που φιλοξενούν το μεγαλύτερο εργοστάσιο της ΔΕΗ στην πατρίδα μας;

Ότι και να συμβεί, αδελφοί μου, θα ήθελα να ξέρετε ότι η τοπική Εκκλησία μας θα δώσει τα πάντα για να σταθεί στο πλευρό σας. Αν σε έναν κόψουν το ρεύμα, εμείς θα το κόψουμε σε όλους τούς ναούς. Θα κάνουμε γάμους με κεριά στα χέρια και λειτουργίες με δάκρυα στα μάτια. Με κανέναν τρόπο δεν θα δεχθούμε, τη στιγμή που νοικοκυριά είναι βυθισμένα στο σκοτάδι, οι ναοί να λειτουργούν με αναμμένους τους πολυελαίους.

Όλοι μαζί λοιπόν τώρα, οφείλουμε να πιέσουμε τους εκπροσώπους μας περισσότερο από όσο τους πιέζουνε οι δανειστές. Γιατί η ανάγκη μας για επιβίωση ξεπερνάει την ανάγκη τους να κυριαρχήσουν πάνω μας. Γιατί η αξιοπρέπεια μας αξίζει περισσότερο από τα πάσης φύσεως συμφέροντα. Γιατί η εθνική μας υπερηφάνεια στηρίζεται σε μια ιστορία που όλοι τους ζηλεύουν. Γιατί την Ευρώπη την βλέπουμε περισσότερο ως οικογένεια που κατανοεί την δυσκολία των λαών παρά ως θηλιά που οδηγεί σε ασφυξία τις κοινωνίες.

Δεν μας έμεινε τίποτε άλλο από το να μεταμορφώσουμε ξανά την Ελλάδα σε πατρίδα μας, την ιστορία της σε ταυτότητά μας, τα παραδείγματα των προγόνων μας σε βιώματά μας και να επιστρέψουμε από τον ασύνετο νεοπλουτισμό στην αξιοπρεπή λιτότητα και ολιγάρκεια, από τις υποτελικές υποχωρήσεις στον ηρωισμό και από τον παγκόσμιο διασυρμό στην εθνική υπερηφάνεια και τον πανθομολογούμενο θαυμασμό.

Έτσι, ο Θεός, όπως λέγει και ο λαός, δεν θα μας αφήσει, γιατί με αυτόν τον τρόπο δεν θα Τον έχουμε κι εμείς αφήσει.

Οικονομική κρίση

Συντάκτης: Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κύριος Νικόλαος

Με πατρικές ευχές και την ελπίδα της αφύπνισης,

Ο Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ιερά Μητρόπολη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής **WebSite:** www.imml.gr